

2. Να βρεθεί η πλάγια στο $+\infty$ ασύμπτωτη του διαγράμματος της συνάρτησης f , με $f(x) = (x+2)e^{\frac{1}{x}}$.

Λύση: Είναι:
$$\alpha = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x+2}{x} e^{\frac{1}{x}} = 1 \cdot e^0 = 1 \text{ και}$$

$$\begin{aligned} \beta &= \lim_{x \rightarrow +\infty} [f(x) - \alpha x] = \lim_{x \rightarrow +\infty} [f(x) - x] = \lim_{x \rightarrow +\infty} [(x+2)e^{\frac{1}{x}} - x] = \lim_{x \rightarrow +\infty} [x(e^{\frac{1}{x}} - 1) + 2e^{\frac{1}{x}}] = \\ &= \lim_{x \rightarrow +\infty} x(e^{\frac{1}{x}} - 1) + 2 \lim_{x \rightarrow +\infty} e^{\frac{1}{x}} = \lim_{x \rightarrow +\infty} x(e^{\frac{1}{x}} - 1) + 2e^0 = 2 + \lim_{x \rightarrow +\infty} x(e^{\frac{1}{x}} - 1) \stackrel{x = \frac{1}{\omega}}{=} \\ &= 2 + \lim_{\omega \rightarrow 0^+} \frac{1}{\omega} (e^\omega - 1) = 2 + \lim_{\omega \rightarrow 0^+} \frac{e^\omega - 1}{\omega} = 2 + 1 = 3 \end{aligned}$$

Επομένως η ευθεία $\psi = x + 3$ είναι πλάγια ασύμπτωτη στο $+\infty$.

3. Να δειχθεί ότι η συνάρτηση f , με $f(x) = 1 - 2 \ln x - \frac{x^3}{3}$ δεν έχει πλάγια ασύμπτωτη.

Απόδειξη: Η f έχει πεδίο ορισμού το $\mathbb{R}_+^*$, επομένως δεν έχει πλάγια ασύμπτωτη στην περιοχή του $-\infty$. Είναι:

$$\alpha = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(\frac{1}{x} - 2 \frac{\ln x}{x} - \frac{x^2}{3} \right) = 0 - 2 \cdot 0 - (+\infty) = -\infty$$

Επομένως η f δεν έχει πλάγια ασύμπτωτη στην περιοχή του $+\infty$.

4. Να δειχθεί ότι το διάγραμμα της συνάρτησης f , με:

$$f(x) = \begin{cases} x(\ln x)^2, & \text{αν } x > 0 \\ 0, & \text{αν } x = 0 \end{cases}$$

δεν έχει ασύμπτωτες.

Απόδειξη: Η f ορίζεται στο $[0, +\infty)$, άρα δεν έχει ασύμπτωτες στην περιοχή του $-\infty$.

α) Επειδή $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} x(\ln x)^2 = +\infty$, δεν υπάρχει οριζόντια ασύμπτωτη στο $+\infty$.

β) Είναι $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} x(\ln x)^2 = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{(\ln x)^2}{\frac{1}{x}} = 0$. Επομένως δεν υπάρχει

κατακόρυφη ασύμπτωτη.

γ) Επειδή είναι $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} (\ln x)^2 = +\infty$, δεν υπάρχει ούτε πλάγια ασύμπτωτη.

5. Δίνεται η συνάρτηση $f: (-\infty, -1) \cup [1, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, με $f(x) = x + \sqrt{x^2 - 1}$. Να βρεθούν οι ασύμπτωτες του διαγράμματος της.

Λύση: α) Είναι:

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} (x + \sqrt{x^2 - 1}) = \lim_{x \rightarrow +\infty} x \left[1 + \sqrt{1 - \frac{1}{x^2}} \right] = +\infty$$

Επομένως δεν υπάρχει οριζόντια ασύμπτωτη στο $+\infty$.

$$\begin{aligned} \text{Επειδή } \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) &= \lim_{x \rightarrow -\infty} (x + \sqrt{x^2 - 1}) = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^2 - x^2 + 1}{x - \sqrt{x^2 - 1}} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{1}{x + x \sqrt{1 - \frac{1}{x^2}}} = \\ &= \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{1}{x} \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{1}{1 + \sqrt{1 - \frac{1}{x^2}}} = 0 \cdot \frac{1}{2} = 0. \end{aligned}$$

η ευθεία $\psi = 0$, είναι οριζόντια ασύμπτωτη στο $-\infty$.

β) Υποθέτουμε ότι η ευθεία $\chi = \xi$ είναι κατακόρυφη ασύμπτωτη. Είναι:

$$\lim_{x \rightarrow \xi^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow \xi^+} (x + \sqrt{x^2 - 1}) = \xi + \sqrt{\xi^2 - 1} \neq \pm \infty$$

και

$$\lim_{x \rightarrow \xi^-} f(x) = \xi + \sqrt{\xi^2 - 1} \neq \pm \infty$$

Επομένως δεν υπάρχει κατακόρυφη ασύμπτωτη.

γ) Έχουμε:

$$\alpha = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(1 + \frac{\sqrt{x^2 - 1}}{x} \right) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(1 + \sqrt{1 - \frac{1}{x^2}} \right) = 2$$

$$\text{και } \beta = \lim_{x \rightarrow +\infty} [f(x) - 2x] = \lim_{x \rightarrow +\infty} (x + \sqrt{x^2 - 1} - 2x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{x^2 - 1} - x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2 - 1 - x^2}{\sqrt{x^2 - 1} + x} = 0$$

Άρα η ευθεία $\psi = 2x$ είναι πλάγια ασύμπτωτη στο $+\infty$.

Ακόμα είναι:

$$\alpha = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \left(1 + \frac{\sqrt{x^2 - 1}}{x} \right) = \lim_{x \rightarrow -\infty} \left(1 - \frac{x \sqrt{1 - \frac{1}{x^2}}}{x} \right) = \lim_{x \rightarrow -\infty} \left(1 - \sqrt{1 - \frac{1}{x^2}} \right) = 0$$

Άρα δεν υπάρχει πλάγια ασύμπτωτη στην περιοχή του $-\infty$.

7. Δίνεται η συνάρτηση $f: A \rightarrow \mathbb{R}$, με $f(x) = \frac{3x}{2} \ln\left(e - \frac{1}{3x}\right)$.

α) Να δειχθεί ότι $A = (-\infty, 0) \cup \left(\frac{1}{3e}, +\infty\right)$.

β) Να βρεθεί η πλάγια ασύμπτωτος του διαγράμματος της f στην περιοχή του $+\infty$.

Απόδειξη:

α) Πρέπει να είναι:

$$\left\{ \begin{array}{l} x \neq 0 \\ e - \frac{1}{3x} > 0 \end{array} \right\} \iff \left\{ \begin{array}{l} x \neq 0 \\ x(3xe - 1) > 0 \end{array} \right\} \iff x \in (-\infty, 0) \cup \left(\frac{1}{3e}, +\infty\right)$$

Άρα $A = (-\infty, 0) \cup \left(\frac{1}{3e}, +\infty\right)$.

β) Έχουμε:

$$\alpha = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3}{2} \ln\left(e - \frac{1}{3x}\right) = \frac{3}{2} \lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\ln\left(e - \frac{1}{3x}\right) \right] = \frac{3}{2} \ln e = \frac{3}{2}$$

και:

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow +\infty} [f(x) - \alpha x] &= \lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\frac{3x}{2} \ln\left(e - \frac{1}{3x}\right) - \frac{3}{2}x \right] = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3x}{2} \left[\ln\left(e - \frac{1}{3x}\right) - \ln e \right] = \\ &= \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3x}{2} \ln \frac{e - \frac{1}{3x}}{e} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3x}{2} \left[\ln\left(1 - \frac{1}{3xe}\right) \right] = \frac{1}{2} \lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\ln\left(1 - \frac{1}{3xe}\right)^{3x} \right] = \\ &= \frac{1}{2} \ln \frac{1}{\lim_{x \rightarrow +\infty} \left(1 - \frac{1}{3xe}\right)^{-3x}} = \frac{1}{2} \ln \frac{1}{e^{\frac{1}{e}}} = \frac{1}{2} \ln e^{-\frac{1}{e}} = -\frac{1}{2e} \end{aligned}$$

Άρα $\alpha = \frac{3}{2}$ και $\beta = -\frac{1}{2e}$. Επομένως η ευθεία $\psi = \frac{3}{2}x - \frac{1}{2e}$ είναι πλάγια ασύμπτωτη στην περιοχή του $+\infty$.